

Regionkontoret
Styrning och stöd
Katrín Håkansson
Strateg

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2025-03-24	RS250427

Regionstyrelsen**Beslutsförslag, Fordonsförvaltning Nästa Generation Öresundståg****Förslag till beslut**

Regionstyrelsen beslutar att

- Delegera fordonsförvaltningen för Nästa Generation Öresundståg till Skånetrafiken som ett särskilt uppdrag,
- Översända beslutet till Driftnämnd Kollektivtrafik att verka utifrån i fortsatt arbete med fordonsförvaltning av Nästa Generation Öresundståg, samt att
- Beslutet gäller under förutsättning att samtliga parter i Öresundstågsamarbetet beslutar i enlighet med framtaget förslag.

Sammanfattning

Öresundståg är ett storregionalt tågssystem som binder samman regionerna i Sydsverige samt Köpenhamnsregionen i Danmark. Tågssystemet utgör en viktig förutsättning för tillväxten av funktionella arbetsmarknadsregioner inom Sydsverige. Då tågfordonen närmar sig den sista tredjedelen av sin tekniska livslängd pågår ett arbete gemensamt med övriga parter i Öresundståg AB för att enas kring förutsättningar för införskaffande av nya tågfordon. I samband med detta behöver beslut fattas om hur dessa fordon ska förvaltas. Förslaget är att Skånetrafiken ska ges ett särskilt uppdrag att omhänderta fordonsförvaltningen för Nästa Generation Öresundståg.

Bakgrund

För att omhänderta behovet av regional tågtrafik i Sydsverige, inklusive överfart till Danmark, samarbetar Region Halland, Region Kalmar, Region Blekinge, Region Kronoberg, Region Västra Götaland och Region Skåne genom Öresundståg AB. Öresundståg är ett storregionalt tågssystem som binder samman regionerna i Sydsverige samt Köpenhamnsregionen i Danmark. Tågsystemet utgör en viktig förutsättning för tillväxten av funktionella arbetsmarknadsregioner inom Sydsverige.

Dagens Öresundstågsfordon togs i drift 2000-2012. Sedan de första fordonen levererades år 2000 har det funnits avtal om samarbete för den tekniska och ekonomiska förvaltningen av Öresundstågsfordonen mellan fordonsägarna. Ursprungligen ägdes tågen av SJ och DSB, men i slutet av 2010-talet övertogs ägandet av Öresundstågsfordonen av respektive region i tågsystemet. Inom mindre än 10 år har en stor andel av fordonen uppnått sin tekniska livslängd. För att möta behovet av nya tågfordon har parterna gemensamt initierat projektet Nästa Generation Öresundståg. Under förutsättning att det finns samsyn och beslut om investering fattas av samtliga samverkansparter beräknas nya tågfordon kunna vara på räls under mitten av 2030-talet, och då behöver behovet av god fordonsförvaltning kunna omhändertas.

Fordonsförvaltning

Syftet med en gemensam fordonsförvaltning är att säkerställa att fordonen upprätthåller optimalt ekonomiskt värde för fordonsägarna, samtidigt som de upplevs som attraktiva för kunderna. Förvaltningsfunktionens viktigaste uppgifter är att följa upp fordonens tekniska och ekonomiska status, äga och förvalta underhållsplaner för tågen, samt hantera behov av reinvesteringar och andra tekniska förändringar på tågen.

I nuvarande organisation har fordonsägarna ingått ett avtal om gemensam fordonsförvaltningsfunktion, där Skånetrafiken i samarbete med Transitio står för fordonsförvaltarkompetensen och avtalsparterna ingår i en gemensam styrgrupp. Genom delegation till Skånetrafiken liknar upplägget i stort det nuvarande systemet, med den skillnaden att styrgruppens arbete ersätts av ledningsgruppen inom Öresundståg AB.

Nästa Generation Öresundståg

I arbetet med Nästa Generation Öresundståg (NGÖ) har utgångspunkten varit att dessa tåg kommer upphandlas med ett så kallat fullserviceåtagande (FSA) från fordonsleverantören, vilket då ska omfatta ansvar för tillverkning

och därefter underhåll under hela tågfordonens livslängd. Det innebär att den fordonsförvaltning som behöver omhändertas framöver av ägarna avser tillgångsförvaltning, leveransuppföljning och ledning och styrning av fordonsprojektet.

Vid översyn av lämplig organisation av fordonsförvaltning för NGÖ har två huvudalternativ identifierats i form av fortsatt fordonsförvaltning genom Skånetrafiken eller att fordonsförvaltningen övergår till Öresundståg AB som ett tillkommande uppdrag från och med övergången till nya tågfordon.

Efter genomgång av konsekvensanalys utifrån framtagna alternativ har samtliga regioners ägarrepresentanter (Öresundstågs AB:s ägarråd) enats om att förorda att fordonsförvaltning av de nya tågfordonen delegeras som ett särskilt uppdrag till Skånetrafiken från övriga samverkande regioner i Öresundstågssamarbetet. Då utgångspunkten är att respektive region ska äga sina egna tågfordon framöver är det upp till respektive region att besluta om hur dessa fordon ska förvaltas.

Övervägande

Fordonsförvaltning av spårfordon är en nischad verksamhet som kräver hög grad av specialisering. Det är också en verksamhet som är av särskild vikt för att säkerställa tillgång och kvalitet på fordonen över tid, då det påverkar betydande ekonomiska värden och attraktivitet i utförande av verksamhet för respektive ägarpart.

Skånetrafiken har en upparbetad organisation med tillhörande kompetens för att hantera detta, vilket inte Öresundståg AB har. Det hade tagit tid och resurser i anspråk att bygga upp en organisation med nödvändig kompetens i bolaget. Utifrån detta har ägarrådet för Öresundståg AB beslutat att förorda att ge ett särskilt uppdrag till Skånetrafiken att omhänderta fordonsförvaltning för NGÖ.

Barnkonsekvens- och jämställdhetsanalys

Kollektivtrafiken skapar grundläggande möjligheter till människors vardagsresande, och utan kollektivtrafik skulle stora grupper av människor förlora tillgängligheten till sina arbetsplatser, skolor, fritidsaktiviteter och samhällsservice. Utifrån de målsättningar som finns beskrivna i Region

Hallands regionala Trafikförsörjningsprogram finns det behov framöver av mer kapacitetsstarka tågfordon som kan köra i högre hastighet. Genom att skapa bättre förutsättningar för en mer attraktiv kollektivtrafik i Halland kan fler människor välja det kollektiva resandet, och på så sätt bidra till utvecklingen av det hållbara samhället.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslut om investering i tågfordonen är ännu inte fattat, och därmed är tågfordonen inte heller införskaffade. Det gör att den bedömning som kan göras om ekonomiska konsekvenser av beslutet är preliminär. Bedömningen utifrån den information som finns tillgänglig är att kostnaden för fordonsförvaltning inte kommer överstiga nuvarande kostnadsbild, vilken omfattar ca 1 miljon kronor årligen.

Förvaltning

Katrin Håkansson
Utvecklingsstrateg

Krister Björkegren
Regiondirektör

Bilaga:

PM angående fordonsförvaltning av Nästa Generation Öresundståg

Styrelsens/nämndens beslut delges

Driftnämnd Kollektivtrafik

Öresundståg AB

Region Blekinge

Region Kalmar

Region Kronoberg

Region Skåne

Region Västra Götaland